

Література:

1. Підтримка конкурентоспроможного потенціалу підприємства / А.Е. Воронкова, В.П. Пономарьов, Г.І. Дібніс. – К.: Техніка, 2000. – 152 с.
2. Прохоров А.М. Большой энциклопедический словарь / Прохоров А.М. – М.: Большая Российская Энциклопедия; СПб.: Норинт, 2004. – 1456 с.
3. Definitions for economic potentia [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://www.definitions.net/definition/economic-potential>
4. Большой экономический словарь / Под ред. А. Н. Азрилияна. – 5-е изд., доп. и перераб. – М.: Институт новой экономики, 2002. – 1280 с.
5. Федонін О.С., Репіна І.М., Олексюк О.І. Потенціал підприємства: формування та оцінка: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2004. – 316 с.
6. Verkhogliadova N.I. The theoretical approaches to the interpretation of categories «The potential of enterprise» and «The economic potential of enterprise» / Verkhogliadova N.I., Makarova G.S. [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://gisap.eu/ru/theoretical-approaches-interpretation-categories-potential-enterprise-and-economic-potential-enterprise>
7. Романов А.П. Экономический потенциал предприятия и его связи с ресурсным и производственными потенциалами [Електронний ресурс] / Романов А.П., Губанова М.Н. – Режим доступа: – <http://vernadsky.tstu.ru/pdf/2010/03/33.pdf>.
8. Верхоглядова Н.И. Ресурсный подход к оценке потенциала региональной экономической системы / Н.И. Верхоглядова, М.Ю. Паршина // Актуальные вопросы экономики и управления на современном этапе развития общества: Сборник докладов по итогам Международной научно-практической интернет-конференции (Тула, 28 марта 2014 года) [Текст] /Под общ. редакцией проф. И.Б. Богородицкого. – Тула: Изд. ИЗУ ВПА, 2014. – С. 21-26.
9. Методологічні положення оновленої версії системи національних рахунків 2008 року (наказ Державної служби статистики України від 17.12.2013 р. № 398).

ГЛАВА 3.15. ФОРМУВАННЯ ПРІОРИТЕТІВ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО МІСЦЕВОГО РОЗВИТКУ

Петрушенко Ю.М.

кандидат економічних наук, доцент

ДВНЗ «Українська академія банківської справи Національного банку України»

Урбан О.А.

кандидат економічних наук, доцент

Луцький національний технічний університет

Економічне становище багатьох країн світу не дозволяє державі в повній мірі забезпечувати соціально-економічний розвиток територіальних громад. В Україні ця проблема відчувається сьогодні особливо гостро. Сучасний соціально-економічний розвиток територіальних громад в Україні відбувається в умовах дефіциту фінансових ресурсів, і далеко не в поодиноких випадках саме дефіцит фінансових ресурсів призводить до економічної та соціальної деградації місцевих спільнот, що проявляється у зменшенні кількості населення, зниженні якості його життя, безробітті, бідності, неефективному природокористуванні тощо.

Зважаючи на це, постає нагальне питання забезпечення сталості місцевого розвитку та визначення пріоритетних напрямів його фінансування.

Основою концепції сталого розвитку є принцип задоволення потреб нинішнього покоління без нанесення шкоди можливостям майбутніх поколінь задовольняти свої потреби. У кожній людини і, відповідно, у кожного суспільства основні потреби можуть бути різними, тому цей принцип ґрунтується на суб'єктивних оцінках базових (і не лише базових) потреб та міри їх задоволення. Людина, яка вважає себе щасливою в одному суспільстві, може відчувати себе нещасною в іншому за одних і тих же можливостей задоволення її потреб. Тому підхід до оцінки сталого місцевого розвитку, заснований на визначенні сталості розвитку територіальної громади її мешканцями, є обґрунтованим і важливим.

Братиславським регіональним центром ПРООН, який був дорадчим підрозділом Регіонального бюро ПРООН по Європі та СНД розроблений інструмент самооцінки щодо сталого місцевого розвитку SAT4SLD [1, розділ 9]. Цей методичний підхід допомагає

місцевим суб'єктам оцінити їхній поточний стан і досягти консенсусу щодо шляхів до більш сталого майбутнього з одночасним вирішенням питань урядування, соціально-економічних і екологічних. SAT4SLD передбачає, що сталий місцевий розвиток повинен базуватися на місцевій ініціативі, тому важливо запровадити на місцевому рівні процес моніторингу прогресу або відставання по секторах і суб'єктах. Місцеві суб'єкти не лише можуть краще за інших зрозуміти власні пріоритети, потреби й активи – вони докладають найбільших зусиль для покращання добробуту в своїй громаді. Їм потрібні лише певні настанови щодо того, як вимірювати багатоаспектну основу добробуту для нинішнього та майбутніх поколінь.

Методика самооцінки сталого місцевого розвитку може бути також використана в якості супровідного інструменту процесу стратегічного планування для визначення пріоритетів фінансування місцевого розвитку, що проводиться органом місцевої влади кожні декілька років і в який щорічно вносяться оновлюючі корективи.

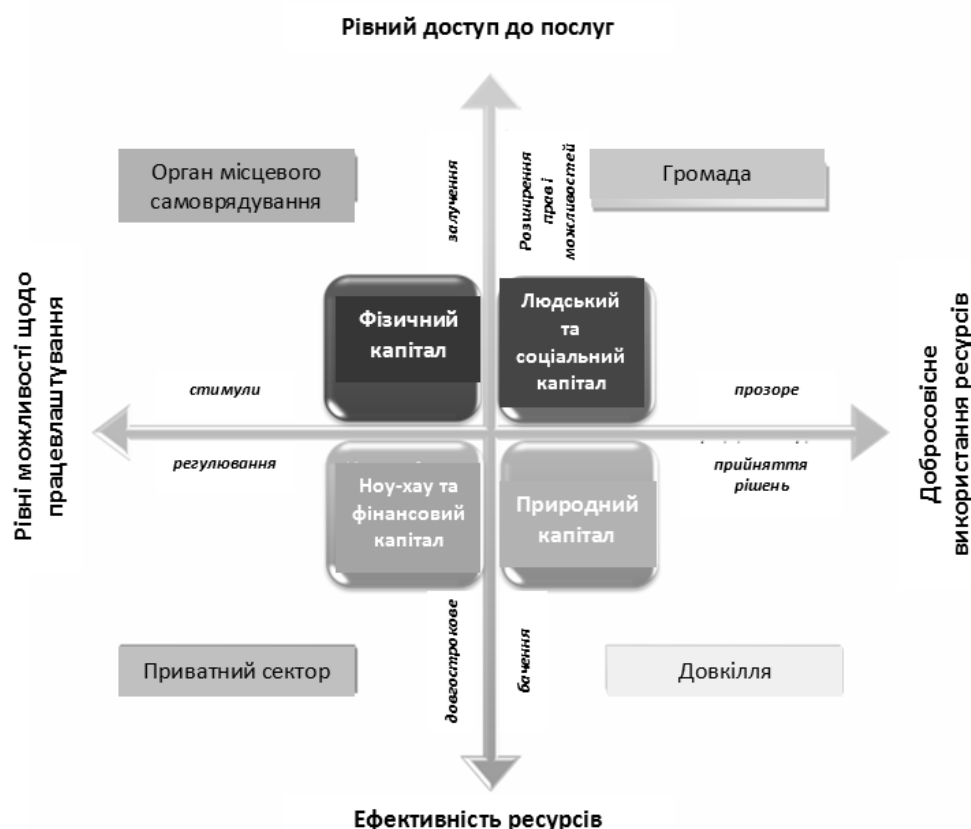

Рис. 1. Концептуальне підґрунтя сталого місцевого розвитку

У цьому інструменті рівною мірою мають бути враховані такі аспекти сталого розвитку, як екологічна сталість, урядування, соціальний розвиток і соціальне залучення, зокрема гендерна рівність і розширення прав та можливостей уразливих груп. Беручи до уваги нерівномірність економічного зростання у регіонах, у даному інструменті також наголошується на необхідності забезпечення місцевого достатку (зокрема шляхом раціонального використання природних ресурсів) і стимулювання та розвитку приватного сектора.

Інтегруючу основу для SAT4SLD складають чотири цілі сталого розвитку: ефективне використання ресурсів (природних та інших), справедливий розподіл ресурсів, створення робочих місць і забезпечення рівних можливостей щодо працевлаштування, рівний доступ до громадських послуг.

Цей підхід, на наш погляд, може бути застосований і для визначення пріоритетів фінансування місцевого розвитку.

В основі сталого місцевого розвитку (рис. 1) лежать активи територіальної громади. Їх можна згрупувати в шість форм капіталу: *людський та соціальний капітал, інновації та фінансовий капітал, фізичний капітал і природний капітал*. Ці активи розміщені у квадрантах, які відповідають тим групам основних суб'єктів, для яких вони найбільш близько (але не виключно) визначені: це – орган місцевого самоврядування, громада, приватний сектор і користувачі/захисники ресурсів (останню з цих груп ми далі називатимемо «довкілля»).

Термін «капітал» на рис. 1 використано для характеристики того, що активи територіальної громади не є якимось фіксованим елементом, а мають певну вартість, яку місцеві суб'єкти можуть зменшувати або збільшувати. Таку вартість слід виміряти, щоб оцінити її та інтегрувати у рішення щодо місцевого планування та інші рішення, що ухвалюються на місцевому рівні.

Активи та суб'єктів із всезагальними цілями сталого розвитку зв'язують чотири принципи врядування, що лежать в основі сталого розвитку: *довгострокове бачення, прозоре прийняття рішень, залучення та розширення прав і можливостей, стимули та регулювання*. Якщо ретельно додержуватися цих принципів урядування, то серед суб'єктів процесу спостерігатиметься більша готовність до спільної роботи, тобто до колективних дій.

Таблиця 1

Типові зацікавлені сторони сталого місцевого розвитку

Органи місцевої влади	Громада	Приватний сектор	Довкілля
Місцеві органи влади	Громадські організації, низові та неформальні групи/групи самопомогги, громадські діячі	Організації ділової участі	Об'єднання користувачів ресурсів (фермерів, мисливців, рибалок, туристичних операторів)
Регіональні органи влади	Місцеві мережі, організації з питань соціальної політики	Фінансові установи, у т.ч. мікрофінансові організації	Виробники енергії (існуючі та потенційні)
Місцеві комунальні підприємства	Правозахисні групи, обслуговуючі організації місцевої громади	Великі та малі підприємства	Місцеві екологічні НУО та екологи з регіональних наукових установ
Місцеві підрозділи національних міністерств/напівдержавних органів, відповідальних за оподаткування, планування і надання громадських послуг	Головні організації, місцеві ЗМІ, аналітичні центри	Навчальні заклади / заклади професійно-технічної освіти	Місцеві підрозділи міністерств охорони навколишнього середовища, сільського господарства (наприклад, дорадчі служби), надзвичайних ситуацій

Аналітичною базою методики самооцінки сталого місцевого розвитку (далі – МССМР), розробленої нами на основі SAT4SLD, передбачені три етапи, які в підсумку допоможуть визначити стратегічні пріоритети фінансування розвитку територіальної громади:

1) Етап *Аналіз ситуації* дає відповідь на запитання: як основні стейкхолдери місцевого розвитку – органи місцевої влади, громада (і ті, хто її представляє, зокрема організації громадянського суспільства і засоби масової інформації), приватний сектор, споживачі / захисники природних ресурсів на сьогодні сприяють ефективному використанню місцевих ресурсів, гарантують добросовісне використання й розподіл ресурсів і забезпечують рівний доступ до робочих місць та громадських послуг?

2) Етап *Визначення проблем* дає відповіді на запитання: чи є у нас рішучість, можливості та засоби для досягнення того, чого хочемо? Як нам ефективніше працювати

разом над покращанням якості життя в територіальній громаді сьогодні й для наступних поколінь?

3) Етап *Моніторинг по активах* дає відповідь на запитання: як нам критично оцінити наші активи й вирішити, як їх можна розширити для майбутніх поколінь, що житимуть у територіальній громаді?

На першому етапі застосування МССМР проводиться *аналіз ситуації* на основі обов'язків і видів діяльності чотирьох головних суб'єктів (секторів), що мають відношення до сталого місцевого розвитку. Агреговано їх можна назвати як орган(и) місцевої влади, громада, приватний сектор та довкілля.

Перший крок, що його треба здійснити при проведенні аналізу ситуації, полягає у визначенні відповідних зацікавлених сторін і формуванні багатосторонньої робочої групи, яка відповідатиме за реалізацію МССМР. У табл. 1 наведено типові зацікавлені сторони сталого місцевого розвитку.

Другий крок – *скласти схему того, як існуючі національні та локальні стратегії* (наприклад, економічного розвитку, розвитку з низьким рівнем викидів) та *плани* (наприклад, територіальні плани, план забезпечення енергоефективності) пов'язані з *сферами діяльності* основних груп стейкхолдерів (табл. 2). Це допоможе провести аналіз ситуації, а також визначити наявність узгодженої нормативної бази на підтримку сталого розвитку.

Таблиця 2

Сфери діяльності головних суб'єктів сталого місцевого розвитку

Орган місцевого самоврядування	Громада	Приватний сектор	Довкілля
Основні та соціальні послуги	Середовище ІГС	Бізнесове середовище	Управління природними ресурсами
Планування, інвестування в інфраструктуру, землеустрій	Гендерна рівність	Послуги підтримки бізнесу	Зниження ризиків лих і адаптація до зміни клімату
Управління фінансами та закупівлі	Соціальна згуртованість	Праця	Стале сільське господарство
Адміністративні та допоміжні послуги	Участь і громадське обговорення	Інтеграція бізнесу	Стала енергетика

Третій крок в аналізі ситуації – *збирання інформації від груп зацікавлених сторін* в інтерактивному форматі. Рекомендується проводити окремі обговорення з особами та організаціями, що представляють кожну основну групу суб'єктів.

Четвертий крок – *складання проекту аналізу ситуації* на основі висновків проведених дискусій та розгляду відповідних існуючих стратегій та планів. В аналізі ситуації слід відобразити схожі та відмінні особливості в рейтингах різних суб'єктів, а також фактори, що вважаються найважливішими (такі як активи або недоліки). У висновках слід зазначити, в яких аспектах думки груп зацікавлених сторін співпадають і відрізняються – як щодо поточної ситуації, так і щодо пріоритетів.

База для етапу «Визначення проблем» складається з чотирьох цілей сталого розвитку, які утворюють інтегруючу основу SAT4SLD [1, розділ 9). Кожна ціль сталого розвитку має відповідний принцип врядування, якого слід додержуватися, режим колективних дій та засоби, що використовуються для досягнення цієї цілі (табл. 3).

На першому кроці етапу «Визначення проблем» необхідно провести аналіз співпричетності та політичної прихильності в населеному пункті щодо досягнення цих цілей. Повинен бути певний рівень співпричетності у всіх чотирьох основних групах суб'єктів, щоб ініціювати діяльність із сталого розвитку, внести інституційні зміни у місцеву політику та процеси планування на предмет заохочення соціального залучення та екологічної сталості. Для цього необхідно проаналізувати «принципи врядування в дії», що є свідченням рівня співпричетності та політичної прихильності населеного пункту щодо сталого людського розвитку. Цими принципами є *довгострокове бачення, прозоре прийняття рішень щодо*

громадських ресурсів (фінансових і природних), залучення й розширення прав і можливостей, стимули та регулювання.

Таблиця 3

Цілі сталого розвитку у зв'язку зі співпричетністю, колективними діями та засобами

Цілі сталого розвитку	Принципи врядування (показник співпричетності)	Режими колективних дій	Розподіл засобів
Ефективне використання ресурсів (природних та інших)	Довгострокове бачення	Довгострокове стале управління	Природні ресурси
Добросовісне використання і розподіл місцевих ресурсів	Прозоре прийняття рішень	Інноваційні та пристосовні стратегії управління	Фінансова самостійність і раціональні методи управління фінансами
Рівний доступ до громадських послуг	Залучення і розширення прав та можливостей	Інклюзивне надання послуг	Ресурси для розвитку громади / людського розвитку
Створення робочих місць і забезпечення рівних можливостей щодо працевлаштування	Стимули та регулювання	Місцевий економічний розвиток	Ресурси для зростання приватного сектора

Аналізуючи співпричетність місцевих суб'єктів щодо цих принципів урядування, необхідно враховувати компетенції та обов'язки органу місцевого самоврядування. Рівень співпричетності також залежатиме від структури громади. Наприклад, чи організована громада за допомогою груп громадянського суспільства? Чи бажають підприємства сприяти соціальному розвитку територіальної громади, а не тільки його економічному розвитку?

Крок 2 на етапі «Визначення проблем» полягає у досягненні консенсусу щодо цілей сталого розвитку територіальної громади шляхом поширення головних висновків аналізу ситуації та аналізу співпричетності, а також шляхом заохочення інтересу та обговорень серед широких кіл населення. Мета цього кроку – налагодити діалог між основними суб'єктами на основі їхніх порівнянних і протилежних точок зору щодо викликів, перед якими вони разом стоять як суб'єкти в одному й тому самому населеному пункті. Які в даного територіальної громади конкретні сильні сторони, що формують його порівнянну перевагу? Які в неї слабкі сторони, що створюють проблеми для місцевого розвитку? Порівнянна інформації щодо національної ситуації може допомогти виявити основні порівнянні переваги, на яких можна будувати роботу, або критичні недоліки, які слід усунути.

Громадські обговорення цілей сталого розвитку слід організувати на відповідях на наступні запитання: Як нам потрібно покращити життя людей сьогодні? Який населений пункт ми залишимо для наступного покоління? Чи готові ми посилити свою рішучість щодо ефективного використання місцевих ресурсів, гарантування добросовісного використання й розподілу ресурсів та забезпечення рівного доступу до робочих місць і громадських послуг?

Якщо територіальна громада ще не має довгострокового бачення, то ці обговорення можуть слугувати відправною точкою для вироблення бачення цілей його сталого розвитку та відповідних дій. Якщо ж територіальна громада уже розробила довгострокове бачення, то ці обговорення можуть допомогти його перевірити або розширити.

Крок 3 на етапі «Визначення проблем» – формування плану колективних дій. На відміну від традиційного стратегічного планування у даній методиці сталого місцевого розвитку наголошується на потребі колективних дій основних груп суб'єктів, тому що один окремих суб'єкт не в змозі розв'язати складні проблеми сталості. Органам місцевої влади необхідно працювати з аналогічними органами інших населених пунктів, з центральним урядом, громадою, неурядовими організаціями та приватним сектором. Крім того, приватному секторові потрібна власна форма колективної організації та дії, як і громаді та користувачам/захисникам природи.

Мета плану колективних дій – визначити, як основні групи суб'єктів можуть працювати разом за чотирма конкретними режимами колективних дій, які є наступними:

(1) *довгострокове стале управління;*

(2) *інноваційні та пристосовні стратегії управління* (такі як створення додаткових онлайн-служб, залучення волонтерів, співробітництво серед ІГС, створення систем завчасного попередження для виявлення потенційних конфліктів, небезпек або деградації ресурсів);

(3) *інклюзивне надання послуг* (у тому числі залучення ІГС до надання послуг, міжмуніципальне співробітництво, забезпечення відвідань та закінчення дівчатами школи, підтримання громадської безпеки силами громади);

(4) *місцевий економічний розвиток* (підприємства мають працювати ефективно й забезпечувати ринок товарами, бізнес-кластери зі спеціалізованими постачальниками та надавачами послуг).

У кожному елементі плану колективних дій слід також зазначити *конкретні засоби забезпечення його виконання, перш за все фінансові ресурси*. Вони мають бути прив'язані до однієї або декількох груп суб'єктів/секторів. Перший засіб – це *природні ресурси*, які повинні зберігатися для майбутнього розвитку, а також експлуатуватися для розвитку сьогодні. Договірний розподіл природних ресурсів (наприклад, доступ для туризму) – один із заходів захисту від недобросовісного, корупційного або нераціонального використання ресурсів. Другий засіб, який слід проаналізувати, – це *фінансова самостійність органу місцевого самоврядування та раціональні методи управління фінансами*, що охоплює власні доходи, капіталовкладення і державно-приватні партнерства. Третій засіб, що підлягає розгляду, – це *ресурси для розвитку громади/людського розвитку*, такі як державні ресурси, що виділяються на підтримку освіти, охорони здоров'я та професійної підготовки. Четвертим засобом є *ресурси для зростання приватного сектора*, такі як доступ до фінансів, технологій та ринків. Ресурси та відповідні суб'єкти повинні бути зазначені у плані колективних дій.

Третій етап використання МССМР – *моніторинг активів* сталого розвитку територіальної громади. Під час аналізу ситуації стан активів населеного пункту оцінюється з точки зору місцевих суб'єктів та сфер їхньої діяльності. Визначаються конкретні порівнянні переваги. На етапі визначення проблем робоча група шукає шляхи можливої спільної роботи місцевих суб'єктів за конкретними режимами колективних дій. На етапі «Моніторинг по активах» створюється нова система моніторингу, котра має встановити шляхом вимірювання, чи має заявлена колективна дія позитивний вплив на активи населеного пункту.

Обґрунтування необхідності моніторингу по активах полягає в тому, щоб впровадити вимірювання добробуту на місцевому рівні на ширшій основі, аніж за допомогою простої міри, такої як дохід. Дохід не є адекватним мірилом через дві причини. По-перше, він не вимірює інші фактори, що впливають на якість життя, такі як чисте повітря та вода, друзі та сусіди, стан здоров'я. По-друге, доходом вимірюється моментальний знімок сьогоденної ситуації, що не надає інформації про умови, які впливатимуть – в бік покращання чи погіршення – на ситуацію в майбутньому.

Перший крок моніторингу по активах полягає у встановленні пріоритетів активів, які підлягають моніторингу. У контексті сталого місцевого розвитку їх можна віднести до однієї з шести форм капіталу:

1. *Фізичний капітал*. Іноді його називають створений або побудований капітал. Він включає інфраструктуру, а також інші основні засоби, такі як машини та механізми.

2. *Соціальний капітал*. Він включає спільні норми та цінності та мережі у громаді, які об'єднують схожі та несхожі групи. Також означає рівність у доступі до освіти, охорони здоров'я та комунальних послуг і до можливостей щодо працевлаштування.

3. *Людський капітал*. Він включає рівні освіти, а також стан здоров'я населення. Крім того, включає конкретні професійні навички.

4. *Фінансовий капітал*. Це фінансові інвестиції з боку місцевих і зовнішніх суб'єктів (зокрема приватних фірм і центрального уряду), а також наявні бюджети місцевих суб'єктів.

5. *Ноу-хау*. Нематеріальні необхідні знання. Ноу-хау може застосовуватися для внутрішніх процесів (наприклад, управління з метою зміцнення інституційного капіталу) або для зовнішніх процесів (виробництва або послуг). Ноу-хау може бути присутнім у приватному секторі, органі місцевого самоврядування і громадянському суспільстві.

6. *Природний капітал*. Включає кількість і якість сільськогосподарських та пасовищних земель, лісів, питної води та атмосферного повітря. Крім того, він включає екосистеми в ширшому сенсі, біорізноманітність флори та фауни, а також мінеральні та морські ресурси. Нарешті, включає енергетичні ресурси, із особливим наголосом на потенціал відновлюваної енергії.

Принцип, на якому можна побудувати моніторинг по активах у контексті сталого місцевого розвитку, полягає в тому, що одна форма капіталу не може належним чином замінити собою іншу форму, тому необхідно вимірювати зміни у кожній із цих форм.

На наступному етапі застосування МССМР необхідно вибрати активи для моніторингу залежно від спроможності місцевих суб'єктів, а також від пріоритетів, визначених у плані колективних дій. В табл. 4 наведені типові активи за кожною з шести форм капіталу для сталого місцевого розвитку. Для моніторингу за кожним типом капіталу слід вибрати принаймні один актив.

Таблиця 4

Активи сталого місцевого розвитку за кожним типом капіталу

Фізичний капітал	Соціальний капітал	Людський капітал	Фінансовий капітал	Ноу-хау	Природний капітал
Використовується у наданні комунальних послуг	Співробітництво на рівні громади	Освіта	Інвестиції приватного сектора у комерційні підприємства	Спеціалізація та інтеграція бізнесу	Якість земель (сільськогосподарського призначення)
Використовується у наданні соціальних послуг	Довіра до органу місцевого самоврядування	Охорона здоров'я	Інвестиції приватного сектора у громадські/соціальні підприємства	Техніко-управлінські навички	Використання відновлюваної енергії
Необхідний для діяльності та розвитку бізнесу	Гендерна рівність	Зайнятість	Фінансові послуги	Планування зниження ризиків лих і адаптації до зміни клімату	Зелені зони (наприклад, для відпочинку, збереження біорізноманітності)
Сприяє сталому транспорту	Соціально-економічна рівність	Професійна освіта і підготовка	Самостійний бюджет органів місцевого самоврядування	Сталі методи ведення сільського господарства	Постачання питної води
Зберігає культурну спадщину	Співпраця між ОМС, бізнесом, ОГС/науковими колами		Заборгованість органів місцевого самоврядування	Ефективність використання ресурсів	Корисні копалини, ліси

Крок 2 на цьому етапі передбачає створення показників для вибраних активів і їх базового рівня. При виборі показників слід дотримуватися критеріїв SMART (конкретність, вимірність, досяжність, доречність, своєчасність). У багатьох випадках моніторинг активів необхідно здійснювати як за кількістю (обсягом), так і за якістю. Це може потребувати наявності принаймні двох показників для адекватного визначення того, чи покращується актив.

Такі активи та індикатори зазначені в різноманітних джерелах, включаючи набір показників сталості для Австралії [2–5].

Крок 3 етапу моніторингу активів полягає у формуванні *публічної прихильності місцевих лідерів* до розвитку цих вибраних активів. Оскільки інструмент SAT4SLD заохочує участь усіх груп суб'єктів у підтриманні сталого розвитку, таку публічну прихильність необхідно також висловити у широкому контексті. Це означає, що прихильність до цілей сталого розвитку територіальної громади мають висловити не тільки органи місцевої влади, але й бізнес та лідери громадянського суспільства. Місцеве керівництво повинно взяти на себе зобов'язання щодо завдань, пов'язаних із показником, вибраними робочою групою, що впроваджує МССМР, з тим, щоб населення могло легко відстежувати досягнення прогресу у виконанні цих зобов'язань.

Крок 4 полягає в *інтеграції цих показників у звичайний процес планування підрозділів органу місцевого самоврядування*, а також у плани інших місцевих суб'єктів на предмет їхнього періодичного вимірювання. Корисно мати моментальний знімок поточної ситуації щодо сталого розвитку, проте реальна цінність МССМР полягає у розбудові системи регулярного вимірювання цих різних форм капіталу. Показники, розроблені в контексті шести форм капіталу для сталого розвитку, повинні забезпечувати вимірювання змін у наявних запасах (за кількістю або якістю) для використання у перспективному аналізі та плануванні. Такий підхід дозволяє ефективно використовувати наявні фінансові ресурси, оперативно реагувати на зміни, що відбуваються у житті територіальної громади.

Література:

1. Місцевий розвиток за участі громади : Монографія у 2 т. – Суми: Університетська книга, 2013. Том 1. – Теоретичні основи сталого місцевого розвитку, орієнтованого на громаду / [за заг. ред. Ю. М. Петрушенка]. – Суми: Університетська книга, 2013. – 352 с.
2. Bell S. Sustainability Indicators: Measuring the Immeasurable? / S.Bell, S. Morse. – London, 2008. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <ftp://ftp.geo.puc.cl/Pub/Apaulsen/TEXTOS/INDICADORES%20DE%20SUSTENTABILIDAD%20BELL.pdf>
3. Indicators of Sustainability [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sustainablemeasures.com/indicators>.
4. Measuring Sustainability Development [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oecd.org/greengrowth/41414440.pdf>.
5. Measuring Sustainability Program (Sustainable Australia Report 2013) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.environment.gov.au/sustainability/measuring/index.html>.

ГЛАВА 3.16. АНАЛИЗ ПОКАЗАТЕЛЕЙ ПРИМЕНЕНИЯ МЕТОДИКИ ПОИСКА ОПТИМАЛЬНОЙ СТРУКТУРЫ ИНВЕСТИРОВАНИЯ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ В БАНКОВСКИЕ МЕТАЛЛЫ

Рябенко А.Е., Терещенко Э.В., Романиченко Г.В.

Запорожский национальный технический университет

Высокая ликвидность и стабильность банковских драгоценных металлов обуславливает их инвестиционную привлекательность в условиях современного финансово рынка. Для инвесторов всех форм собственности актуальным является вопрос нахождения оптимального способа вложения средств в банковские металлы с целью их сохранения и минимизации возможных потерь.

В данной работе авторы опирались на исследования рынка банковских металлов, приведенные в работах [1-3]. Данная статья является продолжением работ [4-6]. В указанных исследованиях оставалась не изученной экономическая эффективность применения разработанной математической модели в различных ситуациях. Целью данной работы является исследование экономических показателей применения методики поиска оптимальной структуры инвестирования денежных средств в ценные металлы.